

TAMME LEHT

Tartu Tamme
Gümnaasium
mai 2021

TARTU TAMME GÜMNASIUMI 75. LEND

Nora Tuisk & Anel Neumann (Tamme Lehe toimetajad, 12KU õpilased): Kirjutan, kirjutan, jah – kirjutan-gi! Sõrmed kribavadki minu päris viimaseid sõnu Tamme Lehte. Teadsin, et see päev kord tuleb, aga ei teagi nüüd... kas jäävad sõnad kurku kinni, jookseb mõte tühjaks või ongi selleks korraks Tammele kõik ära öeldud?

Eks ta ole raske, jätta hüvasti oma kooli ja selle inimestega, mille füüsilise-pärisinimeseliku vormi järjepidevust on hakanud ohustama Google Meet ja Tera kaustad: oli mu lemmikõpetaja pikk või lühike? kus asus arvutiklass? mis tunne oli esimesse tundi tormata? Kõik kuhjub ühte patta – distantsõpe, eksamid, tulevik, lahkumised –, keeruline on praegu öelda, mida või keda igatsema jään, tean ju, et jään! Ju on sellega nii nagu paljude asjadega, et küll aeg annab arutust. Seniks teen nii, nagu harjunud olen: sulgen läpaka klapi, et ainetunnile, õppeaastale ja kooliteele joon alla tõmmata, ja unistan päevast, mil kõik saab jälle vanamoodi olema. Küll saab – siis, kui kõik on juba uus.

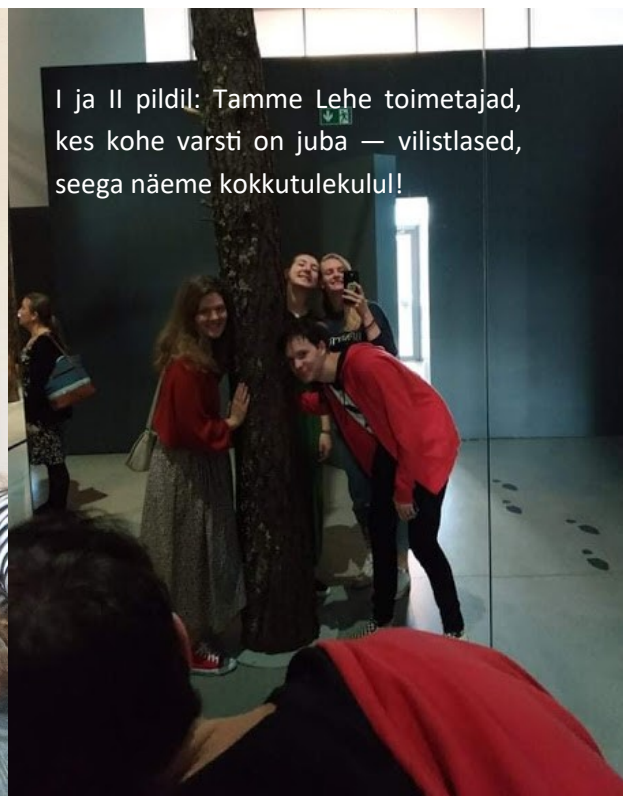
Järjekordsed haridussüsteemi võimekuse proovile panijad on lahkumas koolist. See ehk ei kõlgi nii suurejooneliselt või hirmutavalt, ent seistes ise siin, kahe erineva maailma vahel, kus ühelt poolt lehvitab meile pisar- või naerusilmil koolipere ning teiselt poolt ei paistagi nagu kedagi vastu tulemas, võin kinnitada, et koolist lahkumine ei ole kunagi tundunud õudsem kui nüüd, selsamal hetkel. Me lahkume „pärisellu“, milles arvame end juba niigi elavat, kuid mis suudab meid sellesama naiivsuse kütkes kindlasti veel rohkemgi üllatada. Olgem selleks siis valmis! Laskem end üllatada ning üllatagem ka ise teisi!

Privet, päriselu! Auf wiedersehn, Tammepere!

Tamme gümnasiumi õpilased ja õpetajad on teinud ning jaganud pilte, mida kasutame Tamme Lehes. Aleksandr Kirpu, Katrin Roodla, Mathias Mõttus, Maarika Mõts, Ketlin Naarits (**kaanepilt**), Markus Vent, Triinu Orgmäe, Mirell Eksi, Karl Kraus, Marleen Rohtmets ja paljud teised — suur aitäh!

I ja II pildil: Tamme Lehe toimetajad, kes kohe varsti on juba — vilistlased, seega näeme kokkutulekulul!

Krista Heido (ÕE president, 12TE õpilane): Kogusin suuresti mõtteid, millest võiks kirjutada ja esialgne plaan ei tundunud väga „minuna“. Seetõttu mõtlesin lihtsalt tänada enda ümber inimesi, kes on mulle väga olulised ning kallid. :) Eelmisel aastal kirjutas endine õpilasesinduse president Jagnar Jürgenson, kui kummaline aeg on kevad olnud ja kui kummaline sellest kirjutada on. Sel aastal aga olukord niivõrd kummaline ei olegi. Muidugi tunnen ma puudust jahedatest klassiruumidest, õpilasesinduse ruumis Maretile oma murede kurtmisest, õpetaja Katrinist ja rahvatantsust ning paljust muust, kuid selline aeg, kus me hetkel oleme, on mulle õpetanud väga palju. Olen väga palju õppinud sel perioodil enda ümber olevate inimestega suhtlema ning aru saanud, kui tähtsad need inimesed mulle on. Ma olen väga tänulik oma kaaslastele ja tema perekonnale, kes on mind väga sooja südamega vastu võtnud ning on olnud mulle sellel kooliaastal üüratult suureks toeks ning abiks. **Tänulik olen ma oma koolikaaslastele,** kes on mind iga päev kooli või koju sõidutanud, õpetanud mulle selgeks tuumafüüsika ja kellega on tore igasugu rumalaid jutte rääkida. **Veel tänulikum olen ma aga meie kooli õpetajatele, direktorile ja õppejuhile,** kes on näinud väga palju vaeva, et see periood meie õpilaste jaoks kulgeks võimalikult stressivaeselt. See ei ole kindlasti lihtne olnud, kuid näha kogu seda tööd ja vaeva, millega nemad iga päev silmitsi seisavad, olen mina neile äärmiselt tänulik. Ka minu **kallis õpilasesindus,** kelle rõõmsad näod ja soojad tervitused ei unune kunagi.

Mul on ka väga vahvad töökaaslased, kes on meie kooli endised õpilased ja praegused paralleelklassi õpilased, kes on mind väga palju mõjutanud ja aidanud. Nad on olnud nõus võtma minu vahetusi, kui mul on olnud kooliga keeruline. Ma olen tänulik teile kõigile, kes minu ümber on, ja ma soovin teile kõigile ühe suure sooja kalliteha. Ma tänan teid kõiki, et olete mulle sel aastal õpetanud nii palju. Tunnen, et olen inimesena muutunud palju – võrreldes sellega, kes ma olin sügisel. Aitäh, et andsite mulle hindamatu kogemuse olla teie õpilasesinduse president ning tegite minust parema minu. Tulaval sügisel (või lõpuaktusel) likvideerin kindlasti oma kallide võlgnevused, kuid seniks olge tublid ja pidage vastu!

Ain: Kui vaadata õpilasesindust, mille oluline osa kaheteistkümnendikud on, kolme sõnaga, siis on need KRAADIKLAAS, ILUS KOOLIMAJA ja TEKKEK. Õpilasesindusel on olnud väga suur panus, et me ses kriisiasjas ellu jääksime. Teie kogusite õpilaste mõtteid, ka neid mõtteid, mida kõigile hooga ei ütle. Ning siis saime nende ettepanekute ja vajadustega edasi toimetada. Teha seda nii, et kõik terveks jäävad ning kogu ettevõtmine tore tundub, on suur väljakutse, millega suurepäraselt toime tulite. Ilusast koolimajast ei maksa pikalt rääkida, sest iga minu sõna on kehvem kui mälupilt ballist või kuusest. Seda teame kõik. Viimasena tahan välja tuua neid hästi väärikaid ettevõtmisi, kus meie kooli nägu on teie nägu. Mõnikord on kooli nägu olla hästi raske, aga samas tean, et see kogemus maksab palju.

Arnika ÕE-le: Saadame sel aastal ära väga suure hulga väga vingeid tegijaid. Aga teie pärand elab edasi. Teie töö ja mõtted on meie kooli arengukavas ja kodukorras. Teie eeskujul sirguvad järgmised tegijad ja luuakse sama vingeid üritusi. Teie loodud süsteemid ja koostöövõrgustikud annavad võimaluse areneda. Te olete teinud nii palju, et me saaksime hakkama ka siis, kui teid meie majas enam pole. Kindlasti ei ole Tamme teieta enam sama, aga öeldakse ju, et kui kedagi armastad, tuleb ta vabaks lasta. Ma lasen teid julgelt vabaks, sest tean, et te tulete meie juurde tagasi: vilistlaslaadal, K5 külalistena, vilistlaspidudel. Sel-line armastus jääb. Täna teid selle kirgliku pühendumise ja südamega tehtud töö eest!

Katrin rahvatantsijatele: Liikuge ikka tantsuga elus edasi: kergelt, graatsiliselt, hingestatult ja mõtestatult! Viimased poolikud tantsuaastad ärgu olgu takistuseks mõnes toredas rühmas edasi tantsida, sest teil on ju olemas mõnus kogemus tantsupeost ja te teate hästi, millist kokkukuuluvustunnet saab rühmas kogeda ja kui oluline on iga tantsija rühma jaoks. Minu jaoks jääte te unustamatuteks killukesteks meie kooli rühmadest ning mul on hea meel kohtuda teiega edaspidigi tantsupidudel ja muudel ühistantsimistel. Koostantsimiseni!

TARTU TAMME GÜMNAASIUMI 75. LEND

Mathias: Eriliselt päikeseline lend, kes „tõmbas koolimajas elu käima“! Enneolematu TTG bänd, TammeTV toimetamised, igasugused kooli sündmused ja spordipäevad ja praktikumid, millest kolme aasta jooksul koos läbi läksime, on jätnud erilised mälestused! Paljud teist leidsid oma koha just klassikollektiivi või mõnda muusse gruppi sulandudes, mis Tamme aja jooksul kalliks sai – soovin, et keegi teist ei kaotaks iseenast ka siis, kui ümber on teised seltskonnad ja teised olukorrad, vaid et võiksite igale uuele etapile vaadata põneva ootusega ning alati uskuda, et kõige parem on alles ees!

Merit: Mis sind puudutab ja kõnetab? Mille eest tahad siin maailmas seista? Milliste probleemide lahendamisele kaasa aidata? Kui tead juba mõnda vastust, siis tee päev-päevalt teoks mõni väiksem või suurem idee. Siis võid olla kindel, et kunagi elule tagasi vaadates võid rahuloluga nentida – olen mulle antud aega väärikalt ja sisukalt kasutanud! Ootame teid tagasi oma kogemusi jagama!

Marko: Proovige tegutseda nii, et te infoudus ära ei eksi.

Heily: *Per aspera ad astra* võiks olla motoks, mida vahel keerulistel hetkedel elus meelde tuletada. Kindlasti pidage lugu aga sõprusest, sest teate ju küll: parem sada sõpra kui sada rubla (praegusel ajal siis eurot). Ja muidugi kodu, kodukool ja kodumaa on need kohad, kuhu teid alati oodatakse ja rõõmuga vastu võetakse! Head lendu!

Margit: Hoidke ja armastage seda, mis on teile kõrgemalt poolt antud: oma keha ja hinge. Lisaks olge lahked ja julged, nii suudate kohaneda meie kiiresti muutuvus maailmas.

Arnika: Kool on selle inimeste nägu. Teie olete muutnud Tammet sama palju, kui Tamme on muutnud teid. Ma olen selle panuse eest ääretult tänulik! Hakkan igatsema teie naeratavaid nägusid ja kannan kaasa iga hea sõna, vallatu nalja ja hetke, mil sain teid päriselt tundma õppida.

Urmas: Kae perrä, kas kisk kerrä! Ku kisk kerrä, sõs om siil. Uudishimulikkude haridustee jätku, toeks südantsoojendavad meenutused TTG võrratust kooliperest!

Aleksandr: Lõbusat ja kaasahaaravat uudistamist järgmisel haridusastmel! Kohtumiseni vilistlaste peol.

Piibe: Tuult tiibadesse! Lahedat lendu ja mahedat maandumist just sellel kohal, mis Sulle kõige paremini sobib!

12ME tervitab: Goidina, aitäh, et Te meid välja kannatasite kõik need aastad, vabandust, et me Teid nutma ajasime! Väga armas oli vaadata, kuidas Te meiega kasvasite:) Aleksandr Kirpu, aitäh, et õpetasite meid süüa tegema, kuid siiski toitsite meid viimases tunnis ise:)! Liia Vijand, aitäh, et panite kontrolltöid hinnates templeid ning andsite ka 0,25 punkti! Agnes Vask, aitäh, et meie tunnid alati väga huvitavaks tegite ning kaasasite ka meid, kui proovisite meile elulisi näiteid tuua ja neid ette näidata. Teie rulad ja koe-rad meeldisid meile väga!!! Maiu, aitäh, olete parim klassijuhataja, keda soovida võib, püüdsite alati kõiki sooja südamega individuaalselt toetada ning meie jaoks olemas olla. Urmas Tokko – viimane tund oli teiega:)!

Merit: Sihid on head, sest nii on võimalik vallutada uusi tippe. Töökus on hea, sest vaid nii tulevad tulemused. Vastutuse võtmine on hea, sest nii saad alati kogeda, et sinust oleneb miski ja et sul on väge luua muutust. Ja kui kõige selle kõrval taipad võtta ka hetki lõõgastuseks ja logelemiseks, abi küsimiseks, teistega koos olemiseks ja suhete hoidmiseks, siis ei ole miski võimatu. Teil on kõik see potentsiaal olemas!

Svetlana: Minu mälestustes teie klass = super õppijad. Esialgu, kui kontrolltöö tulemuseks olid ainult viied, paar nelja ka hulgas, arvasin, et töö on halvasti koostatud. Aga kui sama töö tegid teised rühmad, oli arusaadav, et ei olnud „halb töö“, vaid eriti tublid õpilased. Teiega ei olnud igav. Teie sees on ka naljavisakajad ja filosoferijad. Teil on oma arvamus ja sageli ei ole see standardne. Soovin, et te ka edaspidi oleksite sama sihikindlad oma eesmärkide saavutamisel. Ja selleks on abiks kaks järgmist lauset: Tahad – tee! Alustasid – lõpeta!

Maiu (klassijuhataja): Hobune ja rebane olid juba pikka aega teel olnud. Koos seljatati Katsumus, Käegalöömine, Hinnang, Eelarvamus, Kriitika, Ebaõiglus, Kadedus, Viha. Viimaks istusid kaasteelised aasal kännule külg külje kõrvale.

„Aga kelleks sa saada tahad?“ uuris rebane.

Pärast vaikust kostis hobune: „Heaks“

„Keeruline.“

„Mhmmh“

Meenub ... Kallis õpetaja Marko Kuura ei tohi rohkem nii kõvasti aevastada, sest keegi õpilastest võib saada südamerabanduse (üks südant toitev arter aheneb või tekib selles ateroskleroos või tugev spasm südamelihases või mõni muu põhjus, kus kasutatakse meie suunale omaseid mõisteid :) Igall aastal lubasime, et toome kooli Maiu klassi veekeedukannu, et vahetunnis teed või nuudleid teha, aga ei teinudki seda :(. Õpilasesinduse poolt pulgakommid sõbrapäeval (väga armas). Kümnes klassis lõpupiknikul koolijäätise söömine kogu kooliga. Totus floreo. Olümpiaadilaagrid :))

Krista: Teatrid, muuseumid ja kanuu, sellepärast olemegi nii targad ja vormis. Jõulupeoks valmistumine on alati lõbus olnud, õhtud täis naeru ja lusti. **Daniella:** 11. klassi jõulupidu, parim kava ning parimad inimesed, kellega esineda. Kertrudi 2+ muusikas. GOIDINA PAPAGOI PETRUŠKA!!! **Marie:** 10. klass... Agnes, Ott ja direktor võtsid Tokko tunni üle, rääkisid koerte ja lindude geenidest. Daniella lõikas ühes biotunnis tukka. Tellisime talvel kooli Woltiga Viru burgerist toitu, sõime seda umbes kaheksakesi audikas tundide ajal. Mängisime Daniella ja Andrega koridoris *lightsaber*'itega. Värvisime Daniellaga koolis mu juukseid. **Kadi** ja **Daniella:** tuvid (kes teab, see teab). Kadi lisaku katedraali külge kinni jäämas. Danieli vanaema tehtud koogid! Goidina seletamas meile tunnis, mis on saag (näitas meile ekraanil Ehituse ABC lehelt pilti ka lausa). Maiu hitis woah'd!!!! (üks liigutus). Marie ja Daniella õpetamas teistele origamit. Agnese *pennyboard*'id. Kaootilised laboritunnid. Kümnes klassis paljudel kiindumus Uudo Sepa vastu (pole kindel, kas tegu oli naljaga või ei). Tokko klassis ingverishotid. **Kertrud:** See hetk Peterburi reisi esimesel päeval, kui üks Aasia turist meiega pilti soovis. Daniel praega loengusse tulemas. „Klassikokkutulekud“ roki-kas/illukas. Kanuumatk 10. klassis. Jõululõunad 10. ja 11. klassis koos söögipalvega. Mina ja Daniella kätekreemi kõigile jagamas. **12ME – kõige paremad kordamiskonspektide koostajad.**

Vaieldamatult TTG ajaloo parim klass. Läbi ajaloo kõige rohkem suhteid ühe klassi siseselt. Väga mitmekülgsed, võitmatud! Ühistegevusi palju: saunaõhtud, *Minecraft* ja toolide lõhkumine. Parem kui eelmine Kirpu tehno:) Millegipärast on meil kombeks jätta asju viimasele minutile. Keemiat ei taju keegi peale Kirpu. Meie motosid: „MINA VÕIN MINNA“, „Sometimes lose, always win“. 2020 jõulupidu, kus on 12TE-le võidu eest lubatud auhind?? @jõulupeo korraldajad?!

12TE tervitab: Aitäh Agnesele, Otile ja Kirpule, et pidasid vastu meie praktikanädalad ja klassimatkad jms. Lisaks, et elasid üle meie lollid küsimused tundides. Aitäh, Ain, et viimasel praktilal hoidsid meil Kirpu asemel silma peal. Aitäh, õpetaja Summel, et oled nii armas kuju!

Aleksandr (klassijuhataja): Jääte mulle meelde eelkõige tasakaalukate ja tõsiste tegelastena.

Liina: Hmm, ma ei tahtnud vahepeal teie ette tulla (10. klassis), sest tunne oli, et ma väga ei meeldi. Õnneks jõudis ühel hetkel mõistus kohale – et ega see minu ülesanne olegi. Mõistusega on muidugi lood nii, et pilvedes rändab mu aju endiselt, samas ükski teine klass pole mu pika ja arusaamatu arutelu peale küsinud, kas sain infarkti. Ma nutan ja naeran selle üle siiani! Tulen tagasi olulise juurde: ebavajalikest hoiakutest lahti öeldes märkab seda, mis on märkamist väärt: väga palju õpilasi, kes on olnud valmis minuga arutlema, mõtlema kaasa, ka vaidlema vastu (oleks pidanud kohe alguses leppima kokku, et see on väga hea, kui arutelu läheb tuliseks – põnev ju!). Mul on silme ees vahetunnid, kui klassis oli vähem inimesi (seltskonnad ka vaheldusid), siis oli jutt mõnusalt vaba ja vahetu. Ma ei pidanud vahetunni ajal end käima laadimas kuskil mujal, vaid muhedast arutelust oli hea minna üle õppetöö juurde. Kallid olete!

Svetlana: 12 IT TE! Teie rühmaga oli iga tund omapärane. Mitte kunagi ei teadnud klassi sisenedes, mida on täna oodata. Mul on tunne, et kõik IT ja TE klassidest loodrid said kokku minu rühmas. Palju energiat oli vaja selleks, et teid tööle panna. Aga te ei olnud pahad ja teiega oli lõbus. Tauril ja Kasparil oli alati olemas teema, mida oli vaja arutada just tunni ajal ja mind oli ka kindlasti vaja kaasata vestlusesse. Carolin ja Karl vaidlesid, kes keda rohkem kiusab. Margus ja Raner leiutasid uued matemaatilised reeglid ja seadused. Toomasel, Ruslanil ja Robertil olid omad teemad arutamiseks, minuga nad neid ei jaganud. Mihklil oli alati väga viisakad ja argumenteeritud põhjendused, miks ta ei saanud õigeks ajaks või positiivsele hindele tööd teha. Rico, Maria, Remi, Liisi, Georg Ain ei reageerinud teiste provokatsioonidele ja tegid rahulikult tööd ja liikusid oma eesmärkide täitmiseks. Samal lainel olid ka Arti ja Andri, ainult nemad ei kiirustanud, rahulikult, omas tempos tegid ülesandeid. Daniel ja Mirell läksid vahepeal kampa Tauri ja Kaspariga, vahepeal püsisid omaette. Meelde jääb alati abivalmis ja viisakas ning töökas Taeri. Soovin, et leiaksite õige – ja oma tee. Ei ole midagi hirmsat, kui alguses eksite ja kraavi kukute. Pole hullu! Lugege üle muhud, mis olete otsaette saanud, võtke taskust välja plaan B ja minge edasi.

Marko (klassijuhataja): Ärge istuge liiga palju oma sotsiaalmeedia kõlakodades, vaid lugege vahel ka mõnda tarka raamatut. Tarkade raamatute all mõtlen näiteks neid, mille autoril või autoritel on midagi oluliselt uut öelda selle kohta, milline on asjade seis ning kuidas peaks siis nüüd edasi elama. Samas võib tark raamat olla ka see, mis kordab üle mõne vana tõe või paljastab selle, et end uuenähtus on tegelikult unustatud vana.

Tauno: Milline üllatus oli Tartu Tamme Gümnaasiumi programmeerimise tunnis näha minu endisi õpilasi põhikoolist! Pole just tihti võimalust näha, kuidas emotsionaalsetest poistest-tüdrukutest kasvavad aktiivsed IT-teadlikud mehed-naised. Kuna tegemist oli esimese IT-klassiga, keda õpetasin terve gümnaasiumiastme, siis seda enam hindan seda, et koroona kiuste läbisite gümnaasiumi edukalt. Olite ka mulle selle käigus suureks õpetajaks! Loodan, et lahtine pea ja sõbralik suhtlus saadab teid ka edaspidi!

Merit: Aitäh, et olite alati kohal, kui valisite kohal olla. Aitäh, et olite vahetud ja muhedad. Nautisin ühiselt veedetud mõtteriännakuid ja arutelusid. Nautisin hetki, kus me ei olnudki liiga asjalikud, aga ikka oli tore. Teis on väge ja hoogu, ärge nüüd ise kahtlema jääge!

Liina: Kohe hakkasite meeldima! Olete mu miks-ma-elan (loe: õpetan) hetkedest väljatoojad! Olete klass, kes tuletab meelde, miks õppimine ja õpetamine on võrratu! Aga teeme nii, et räägime eraldi edasi :)

12IT oma klassist: Klass nagu klass ikka. Paksu nahaga inimesed – saame üksteise kallal nokkida ja ei solvu, võtame asja huumoriga. :) Kokku sattunud kamp karvaseid ja sulelisi, aga me saame kõik koos hakka-ma ja meil on parim ja ühtseim klass, keda kunagi soovida! 12IT võtab riske ja teeb x-asju, kõige värvikam klass. Kui öelda klassile: „Pista pea ahju,“ siis pool klassi pistaks ka.

Meenub ... Kui me mängisime poistega kehalises korvpalli ja kui tüdrukud lõpuks palli said, siis poisid tegid kõik näo, nagu nad hullult kaitseks meie eest korvi vms ja lasid tüdrukutel rahun selle palliga liikuda jne. Tnx, poisid! Bioloogiatund, joonestamise klass, Ott, Rando, Kaarel, teemaks: kanad, kuked ja munad. Peterburg! Söök! Lutikad! Reneti toitmine murelitega! Reneti jutu kuulamine 6 h jutti. Reneti saunakad. Ruslan ja sööklast nuga geograafias. Liisi ja Kuura vaidlused. Tanel Liira joonistatud raketid :) Nageli tundides klassi ees esinemised (näitlemisoskus) **Romy:** Siis, kui ma Kaspari peaaegu sandiks tegin. Tookord, kui me Ruslanil koolis pool pead kiilaks ajasime. **Rait:** Igapäevased mäkitiirud ja Cardo -50% mäkikaart. **Carolyn:** Praktika Rõngus ja kõõgis palliga mängimine. **Georg:** Rait nende roboti poolt tehtud kohvi maitsmas. **Tauri P:** Pesapallikurikaga vend Rõngus mööda jooksmas. Lihtsalt Daniel ja Pirjo ajaloos ja ühiskonnas. **Carolyn:** Henry, Leonardi, Taeri ja Carolini hästi adekvaatsed ja targad arutlemisminutid ühiskonnas ja ajaloos. **Mirell:** Kõik need jõulupeod...kiire kava kokku klopsimine ja MINEK! **Tauri P:** Pommeri räpane BMW ilukilp. **Helily:** Richard magamas iga vahetund. **Kaarel:** ..ja iga tund ka. **Tauri P:** Ruslan 2 korda lume-kuuliga näkku saamas kehalises. Renet ja Kaspar pastaka tindiga mängimine eesti keele tunnis (*rip mu pusa*). **Georg:** Romy ja puituksed. **Tauri P:** Ruslan hilinemas esimesse tundi. **Georg:** Ott Maidre minu kõrval *seven nation army*’t ümisemas keset kontrolltööd. **Mirell:** Remi lõhkus kooli suusakepi otsa ära, otsis lumest. Maidre pani Taneri keset koridori joonejooksu tegema, kui too hilines või magas.

Inge Kurn: „Nii, kui keegi veel все ja всё sassi ajab, siis...” Paar sekundit hiljem Margus: „Eee, всё знали...” Kurn korraga:” NO IKKA SA JOOKSED PEAGA VASTU SEINA!!” Margus pidi tõlkima vene keelest eesti keelde PIRUKAS (kõik sosistasid meelega „banaan”) ...Margus: „Eee, banaan.” **12IT: teeme üks kord veel?!**

12LO

Stella (12LO): Armsalt tobud inimesed, kes küll tundides tihti tegelevad kõrvaliste asjadega või niisama ei pane tähele, kuid kui häda (ehk siis kontrolltöö) on käes, jagavad lahkelt kõikidega enda konspekte, märkmeid ja teadmisi, et meid lõpetades piisavalt palju alles oleks. Tunnis hoiavad õhkkonna lõbusa ja avatuna - erinevalt põhikoolist ei ole mul muret, et küsin lollaka küsimuse, sest tean, et klassikaaslased küsiksik veel lollakamaid, kui nad ei oleks ametis aknast välja vaatamise ja unistamisega. Moraali hoiab üleval (aga tekitab õpetajates pahameelt) täiesti jabur käitumine ja minu jaoks naljakas vingumine – Grete Mai ütles kunagi, et oleme kõige hullem klass, kellega tal on kehaline olnud. Kuidas me nii suures koosseisus lõpetamiseni jõudsime, ma ei tea.

Rootsi kruiis oli tore alguspauk nii meile kui ka õpetajatele, selle mainimine on nagu mingi sõjakuriteo meenutamine.

Aitäh kõigile, kes on aidanud teemade mõistmisel ja jaganud puudujatele-unistajatele enda põhjalikke konspekte õppimiseks, *honorable mentions*: Liisi, Remi, Trevor, Kaimar, Kristin ja teised. Aitäh, Maare, olen sult õppinud, et kanad on väga lähedad koduloomad ja teisigi fakte, mida olen sõpradele välja toonud ja tark tundunud. Tõesti tore sind kuulata!

Maria, Trevor, Karmen, Anna-Riika – homies. Kaimar, meie koorijuht. Lisbeth, kes võtab kätte ja hakkab asju tegema – ülejäänud klass tuleb järele. Aitäh, Liana, et aitasid vahel asju vene keelde tõlkida ja küsisid ikka, kas matast aru saan :)

Grete Mai (klassijuhataja): Mu esimesed pisikesed, kes pole üldse nii pisid, aga jään nii ilmselt elu lõpu ni mõtlema ja mäletama. Mu kullatükid. Praegu mõtlen ma 100% selliselt, vaatamata üksikutele hetkedele, kus mu vererõhk oli üpris kõrge ja kasutasin hääletooni, mida võib-olla pole kunagi kasutanud. Teate seda vist isegi. Aga eks need olidki hetked, millest me kõik õppisime. Mina, noor ja roheline klassijuhataja, kasvasin koos teiega iga päevaga täiskasvanulikumaks. Võiksin öelda, et poolteist aastat koos veedetud aeg oli täis erinevaid emotsioone, nii nuttu kui ka naeru. Käisime selle tee läbi ikka piitsa ja präänikuga. Olen kindel, et te ei pea kunagi enam nii palju kätekõverdusi tegema kui koos minuga, välja arvatud muidugi kaitsevække minejad. Tean ka seda, et kui mainida Nutellat, olete just teie need, kes tormi jooksevad. Kui peaksin teid iseloomustama, siis võrdleksin teid lapitekid. Olete üks kokkuhoidev ja ühtne klass nagu musketärid: üks kõigi ja kõik ühe eest, aga samas kõik nii erinevad. Olete musikaalsed, sportlikud, loomingu- lised, asjalikud, taibukad, targad, humoorikad, eneseteadlikud, igas mõttes andekad. Ideaalsed omadused, et elus edasi jõuda, ikka oma eesmärkide nimel. Kõik need on omadused, mis teevad klassijuhataja väga uhkeks. Sirutage nüüd oma tiivad välja ja avastage laia maailma. Enam ei ole Gretet, kes teile ütleks, et nii ei tohi, nii ei saa või proovige teisiti. Nüüd on kõik teie endi kätes ja maailm valla. Aitäh teile meelde jääva aja eest! Jäate igavesti mu südamesse ja loodetavasti lõime me toredaid mälestusi, millele saate alati naerusuiselt tagasi vaadata.

Arnika (klassijuhataja): Ma tean, mis teeb teist loodislapsed! See on metsikus! Te olete metsik klass: metsikult töökad, metsikult ilusad, metsikult andekad, metsikult lustimaid ja metsikult ausad. Ma olen tänulik, et sain olla teie klassijuhataja, sest muidu poleks mul järgnevaid mälestusi ja kogemusi. Näiteks

sain teada, et on täiesti võimalik valgete botas-
tega ja paljaste pahkluudega keset talve matkal
käia ja mitte haigeks jääda (minu mäletamist
mööda ei saanud jalanõud isegi mustaks). Tänu
teile oskan natuke paremini tantsida ja tean, et
Grete Mai ei teinud küll nii... Tean, et loo-
dusklassi on võimalik läbida putukafoobiaga ja
naiivse uskumusega, et klassijuhataja lubab ve-
sipiibu praktikale kaasa võtta. Tean, kuidas
maitsevad Järvelja õunad, sest käisime koos
raksus. Tean, et vahepeal võivad autol käigud
sassi minna ja kui klassijuhataja auto vajab sär-
tsu, on mehi, kellel on krokodillid olemas. Tean,
kui ilusasti võib meie aula klaver õigete sõrme-
de all kõlada. Tean, et olenemata väga kirjust
seltskonnast, olete te alati klassi eest väljas ja
loodusjõud, millega tuleb arvestada. Kui ma
olen mõnel hetkel hoidnud peast või muretse-
nud südame haigeks, siis tagasi vaadates tuleb
ikka muie suule ja süda on soe. Tänan, et mind

omaks võtsite ja teadke, et olete mulle väga kallid! Loodetavasti annab suvi võimaluse teha järele hetked,
mille oleme pidanud eraldi veetma. Sest teiega on alati lõbus.

Heily: Head Lo(o)kesed! Liikuge oma südamega valitud rada pidi edasi ja punuge lugusid, milles on nae-
ru ja natuke ka nuttu, sest valu tundmata ei saa ka rõõmukarikat põhjani juua. Olge rändurid, kuid mõni-
kord lubage endal ka lihtsalt hulkurina maailmas uudistada! Pidage kalliks olulisi suhteid ja armsaid inime-
si, sest see on suurim vara, mis üldse ilmas olla saab!

12KU

12KU tervitab: Aitäh sulle, armas õpetaja, ja aitäh, kallis klassikaaslane! Tahaks lähtuda meie klassi mõttest ja öelda „lukkame edasi“, sest kõik on liiga kiiresti läinud ja see tundub hirmutav, et me kõik laiali lähme, aga mõnda asja ei saa edasi lükata nagu kirjanduse raamatu tööd...ja lõpetamine on vist üks neist asjadest (sest kollektiivsest istuma jäämisest pole vist keegi huvitatud). See on väga mõrumagus tunne, sest saavutus on suur, peale pisikest pingutust saavad meist ju ometi Tamme vilistlased, kuid samas on aeg jätta hüvasti. Üks on kindel: see hüvastijätt ei tähenda unustamist, sest isegi kui mõni valem ununeb, siis mälestused jäävad meiega igavesti.

Ma teadsin alati, et tahan Tammesse tulla. Kui sain teada, et sain sisse, siis ei läinud kaua aega enne, kuni olin juba meie klassigrupis. Ma teadsin kohe, et selles klassis saab mõnus olema. Ja ongi, oligi. Kõik inimesed siin klassis on toetavad ja sõbralikud, mul on hea meel, et olen saanud nendega siin koos olla. Kahju, et päriselt koos olemise aeg on siin lõpupoole väheseks jäänud. Iga inimene on nii erinev ja meeldejääv. Ka inimesed, kes meiega koos ei lõpeta, jäävad minuga. Aitäh, et olete teinud kooli mõnusaks ja tekitanud tunde, et koolis on tore. Suur tänu ka õpetajatele, kes meid välja kannatasid ja lubasid meil töid edasi lükata. Kooli juhtkond on nii toetav ja mul jäävad Tammest minuga vaid positiivsed tunded.

Meie klassi on sattunud hulk värvikaid isiksusi, kellel on kõigil omad huvid, eesmärgid ning väärtused. Meie klassi saab kokkuvõtlikult iseloomustada sõnadega „erinevus rikastab“! Oleme kõik väga erinevad, ent samas suutis meid siiski nende aastate jooksul miski kokku tuua ja koos hoida. See on tore:)

Meenub ... Eliise: Kaks aastat järjest spordipäeval, kui oli käest kinni jooks suure hulga inimestega, lendas viimane latakki vastu puud. Meie esimene kohtumine oli veel enne, kui me üheksanda lõpetasime. Ma jäin koos paari tulevase klassikaaslasega veidi hiljaks ja kui me klassi jõudsime ja ma sain pilgu klassile viisata, olin ma nii õnnelik. Ma arvan, et minu ja klassivenna rõõmu oli ka teistele näha, sest Liia ütles, et me ei või küll koos istuda... aga nii kui meil sügisel ajalugu hakkas, ühes tagumises pingis istusime, mina ja klassivend, rõõmsasti koos. Sirje Summel tegi meiega viimasel geograafia tunnil TikToki. **Nora:** Kõige säravamad mälestused seostuvad praktikatega, mis olid täis naeru, uudishimu, äpardusi ning palju ühiseid hetki. Jään igatsema igaühe leidlikku panust meie klassipilti ning loodan, et leiate oma koha ka suures ja laias maailmas! **Kristin Eliis:** Praktikal külastasime me Kalevipoja muuseumi, sealne virtuaalreaalsuse elamus vallandas meis paljudes väga emotsionaalseid jooni. Meie kiljumine – võib-olla pigem isegi röökimine oli nii paljuütlev, et meie giid küsis meilt (kohkunult): „Te tulete teatri- või kultuuriklassist, onju?“ **Riin:** 10. klassi praktikal käisime me Anneli Leima juures külas. Ta küpsetas meile maitsvat kooki ja ta poeg mängis meile karmoškati ning õpetas paar tantsu. Üldse oli väga ilus ja idülliline õhtupoolik.

Liia (klassijuhataja): Lugesin Facebookist: „Mesilase aerodünaamiline keha ei sobi lendamiseks. Küll on hea, et mesilane ise seda ei tea! Füüsikaseaduse ja aerodünaamilise printsiibi kohaselt on mesilase tiibade laius liiga väike, et hoida mesilase suurt keha lendamas, kuid mesilane ei tea seda. Ta ei tea midagi füüsikast ega loogikast ja lendab sellegipoolest! Seda saame me kõik ka ise teha, lennata, hoolimata raskustest ning sõltumata sellest, mida keegi väidab.“ Tsitaadi lõpp. Ilus mõte, millega teid teele saata. Enne veel, kui mõtte teele panin, tabas mind kahtlus, kas on see ikka nii. Uurisin. Ei ole. See on müüt, mis tekkis 1930ndatel. Mesilaste tiivad on väiksed, kui vaadata nende keha ja tiibade suhet. Kui lennukid oleks sa-

mal viisil ehitatud, siis nad ei tõuseks lendu, kuid siin tehti viga! Mesilased ei ole nagu lennukid, vaid nagu helikopterid ja füüsika toimib! Ehk siis olge uudishimulikud, allikakriitilised, küsige küsimusi ja otsige vastuseid! Pingutage nagu mesilased õielt õiele lennates ja mett otsides.

Katrin: Sõnas on jõudu ja väge. Sõnaga võib teha väga palju head, aga ka pöördumatut kurja. Kui sõna on lendu lastud, ei saa seda enam tagasi võtta, olematuks teha. Valitsege oma sõnu, kasutage neid maailma paremaks muutmiseks, tehke sõnadega pai oma armsatele inimestele, ärge olge kadedad head sõna jagamast ka võõrastele. Tundke sõnadest rõõmu ja sõnastage oma mõtteid osavalt!

Svetlana: **12 LO KU!** Teie rühm jääb minu mälestustesse nagu rahulik ja vaikne rühm. Eriti raske oli teiega eelmisel kevadel distantsõppel. Küsin, aga vastuseks vaikus. Ainult rõõmsameelne „head aega“ õnnestus. Oli tunda, et rühmas on loodussuuna inimesed. Näiteks, üks tunnist puudumise põhjus oli, et inimene pidi hobusega arsti juurde minema. Või põhjuseks, et õigeks ajaks tööd ei saanud esitada, oli, et maal, kus inimene kasvatas kanu, ei olnud pastakat. Aitäh, et vaatama raskustele, saime matemaatikaga hakkama. Olge pidevalt valmis muutusteks, kuid hoidke alal ka heaks tunnistatud väärtusi ja tegevusi. Kiirustage aeglaselt.

12. klasside õpilastelt tsitaate (kontekst – kes teab, see teab!)

Maret: „Harilik... saad erinevaid värve ette kujutada.”

„... kus on siis need muumianässid?!”

Heily: „Tuled jälle, kõrvad lontis.”

Liina: „Kuulge, tagapingi diivanipadjakesed, olete ilusad ja nunnud küll, näidake nägusid ka ükskord.”

Merit: „(koroona)test oli negatiivne, aga mina olen endiselt positiivne!”

Inge: „Pealtnäha kenad inimesed...aga laisad. Hakake õppima!”

„Miks te ei õpi?”

„Ma võin vait ka olla.”

„Õpid ära ja siis oskadki.”

„See on põhikoolis ammu õpitud.”

„Tauri, do you like Mirell as a girlfriend?”

Inga: „It is very common word in English language.”

Marika: „Vaatan, et IT klass õpib. Aga loodusklass, miks te ei õpi?”

Marko: „Ära lase head kriisi raisku!”

„Distsipliin teeb vabaks!”

„Kui te arvate, et teil on aega, siis tegelikult teil ei ole.”

„Mitte keegi ei tule teile miinimumpalgaga tööle!”

„Kes teist TikToki kasutab?”

„Antud kirjale vastake SAIN!”

Rando: „Ei, kaamerat ei ole vaja, sest mida rohkem sa kodus oled, seda rohkem sa näed välja nagu kodutu.”

Svetlana: „Mis juhtus?” Kadi (12ME): „Mul läks vesi vihiku peale.” Goidina: „Kas need on su pisarad?”

„Noo, TÄURI, kunas sina ükskord õppima hakkad?!”

Aleksandr: *pildil naftapuurturn* „Mis asi on nafta?” 12KU õpilane: „See on nagu... noh, saurused...” Kirpu: „Ei saurus see ei ole... kuigi jah, ta näeb selline välja.” *klass naerab* Kirpu: „Ei, ärge

naerge! See oli nali, aga... see polnud nii naljakas.”

Tanel: „Mul on hea lühike mälu, mis stressist eemale hoiab, unustan kõik kohustused kohe ära.”

„Kuhu sa tuled, me hakkame ära minema juba?!”

Sirje: „Kui mesilane tuleb vastu, ütle tere.”

„Peab võtma ujumisrõnga, jalad ei ulatu põhja.”

„Lolliga ei vaielda ning vasikaga ei joosta võidu.”

„Ise küsin, ise vastan, olen õnnelik pensionär.”

„Pöder vajub maa alla.”

„Järgmise küsimuse võtab see neiu, tähendab, Lauri!”

„Jäädki püsti või? Mõni valvepolitseinik oled?”

„Tahaks ka tulla pittu! Pakutakse midagi head?”

„Miks meil Munamägi ei purska?”

„Musimopsu, käed sopsu.”

Helina: „See video oleks palju parem olnud, kui seda räpast BMW ilukilpi poleks seal olnud.”

Ott: „Ükspäev tundsin bussis, kuidas traksid hakkasid kampsuni all õlalt ära vajuma ja ma mõtlesin, et kas niimoodi naised end rinnahoidjates tunnevadki.”

vaatame soolakonna videot „Nad on suht surnud.”

„...kui veresuhkur läheb madalaks, à la jooksed Kirpu tundi.”

„Loe ridade vahelt!”

„Head inimest ongi palju.”

„Ruslan, ära puuri!”

„Jooksed sööma ning pankreas ei hüppa sulle makku kinni.”

„Kärbseseened. Neid sööd ainult kord elus.”

„Meie kehal on palju baktereid. Sa pole kunagi üksik.”

Urmas: „Seened ei seksi eriti.” „Paljunemine pole ainult seks, kõik ei seksi, seened ei seksi.... ok, mõned seksivad.”

„Pastöör” (0 konteksti)

Daniella (12ME): „Kas organitele kehtib ka viie sekundi reegel?“

Marie (12ME): „Ma ei taha ei kannatada ega kaua elada.“

Kertrud (12ME): „7 küünt veel, siis saan mäkki tööle.“

Paula (12ME): „Ma pole veel kordagi ära surnud, järelikut ma olen surematu.“

Sken-Sander (12TE): „Ma olen lihtsalt lühikese jutu vend.“ „Kümnendas kahed täis ära ja siis kaks aastat *struggle*.“

Liisi (12TE): „Meie klass jaguneb kaheks, on nagu MEIE ja on teised.“

Robert (12TE): „Kes on Malta?“

Romy (12IT): „Mina makse ei maksa.“

Cardo (12IT): „Ülelask on parim lask.“

Liina: Lehte ei oleks, kui ei oleks tegijaid. Viimasel aastal igatsesin Tamme Lehes Mihkel Martinit, aga noo saan aru: elu tuleb vahele, igatahes aitäh, et küljendasid, toimetasid, olid-oleid äge! Nora on tark nagu Yoda (välimuselt muidugi hoopis kaunis haldjas). Anel – keeleteimetajatele on alati raske leida asendajaid! Enne kui lehetöö üle võtsin, nägin Aneli Kanada juttu – ja teadsin, et kõik läheb hästi, kui mul on sellised toimetajad, nagu olid sina. Tervitan kõiki, kes on teinud Tamme Lehes ja Lehega koostööd. Aitäh, ilusad tõrud – pikk pai!

Viimast korda – Tamme Lehe toimetajad (12KU): Anel Neumann, Kristjan Taska, Nora Tuisk, Pihla Leena Pöldma uurivad

Tamme – kui palju mahub 3 aasta sisse! Ausalt ja avameelselt, mida jäävad koolist mäletama 75. lennu Tamme Lehe abituriendid:

Milline oli kooli jõusaalis Su lemmik treenimise atribuutika?

- Matid, sest neil sai kõike teha.
- Minu lemmikmasin oli see, kus sai istudes jalgu üles tõsta.
- Seal taga nurgas oli üks värgendus, kus said jalgadega pumbata, aga see oli populaarne ja sinna sai haruharva.
- Mäletan, et seal oli see üks matt, kus sai pikutada.

Milline oli Sinu kõige vähem lemmikum klassiruum?

- Mõni hetk ei olnud mulle meeltemööda 340, muidu on kõik normid.
- Mulle meeldis kõige vähem 315 matemaatika klassiruum, sest seal on liiga palju tahvleid *to my liking*.
- 330 ja 306 (asi oli pigem ruumides kui ainetes, mis seal toimusid)
- 215 meenutab karme aegu.

Mitu korda Sa üleval täiskasvanute gümnaasiumi korrusel käisid?

Ikka mitu korda, liri kohv oli lihtsalt parim.

Ainult üks kord, käisin kohvimasinat otsimas – küll oli hirmus. Ja alles kohapeal selgus, et kohvimasinat polnudki enam!

Mida vanemaks sain, seda rohkem hakkas üla-korrus tõmbama. Jalutasime sealt tavaliselt läbi ja kui liftiga sattusin sõitma, tegin alati auringi ülemistel korrustel ka.

Paar korda sai seal kollitamas käidud, aga pärast nende koristajatädi pilguheitu ei julgenud ma enam tagasi minna.

Oleme kõik kunagi lausunud „kord ma siit keerdrepi alla kukun“. Kas kukkusid?

- Ma olen päris mitu korda libastunud küll jaa. Eriti tore oli sellega teistele ette jääda ja teha nägu, et midagi pole juhtunud.
- Mu sõbranna sidus mul kunagi saapapaelad kinni ja mul oli vaja kolmandale korrusele ronida. Kuna suutsin püsti püsida ja säilitada oma väärikuse, julgen öelda, et keerdrepp iial mu kaela ei murra.
- Ei kukkunudki, aga kardan, et seda öeldes sõnun end ära ja lõpetamisel veeren sealt mõnuga alla. Olin siiski aastate jooksul riskialdis ja tatsasin kõige kitsamal osal trepist.
- Ei ole kukkunud, aga olen näinud teisi koperdamas.

Milline oli Sinu lemmik WC?

- See, mis oli juba ummistunud, kui ma vetsu jõudsin, ning kogemata tegin asja hullemaks. Ups!
- Need, mis kolmanda korruse koridori lõpus on. Just see eesruum aknaga.
- Kõik kolmanda korruse vetsud olid 10/10. Hinge läks 311 vastas olevast vetsu nelikust paremale poole jääv aknaga vets.
- Tamme vetsud on suurepärased, ent eriti südamelähedased on need kolm, kus ma nutta lahistada sain.

Millal sulle tavaliselt meelde tuli, et meie koolis lift on?

- Neil hetkedel, kui oli tarvis tehnikat erinevatele korrustele viia.
- Nendel hommikutel, kui ma olin 3. korruse tundi hiljaks jäämas. Aga on ju teada fakt, et meil saab joostes kiiremini kui liftiga sõites.
- Teadlikult ei teadvustanud seda endale kordagi. Jalutasin lihtsalt mööda ja silmad taipasid, et seal on läikiv lift. Tundsin uhkust meie kooli lifti üle nendel harukordsetel juhtudel, kui sellega sõitsin.
- Meil on lift?!

Mis õpetajale on Sul olnud tasakaalukas *crush*?

- Nii Rando Avarmaale kui ka Maret Kuurale.
- Ei möödunud tundi, kus ma Agnes Vaske ei imetlenud.
- Rando Avarmaa oli superman, aga minu südame võitis Maret Kuura.
- Aivar Meldre hihi.

Mõni piinlik seik?

- Iga hommik, kui hiljaks jäin.

Üks õpetaja jättis kogemata vetsu ukse lahti ning see oli kahjuks ka see uks, mille ma valisin.

Üks õpetaja kasutas harja joonlauana.

Joonistasin vihikusse suvalist kräsupead ja õpetaja oli meelitatud, sest ta arvas, et ma joonistan teda.

Koputasin keemia klassi ukse peale, sest olin hilineunud ja keegi ei julgenud mulle ust lahti teha. Kirpu vaatas ka mind tülgestava pilguga.

Nägin spikerdamisega väga palju vaeva, aga sain töö ikka "2" (see oli mu esimene).

Klassivend vajutas Zoomis heli sisse ja kõhatas kõlavalt otse mikrisse.

Lahendasime kord haudvaikuses kontrolltööd, kui järsku kõlas läbi seina ühe meesõpetaja helehäälna aevastus.

Rääkisime kunagi õpetajaga tema vaheruumis. Vestlusesse tekkis hetk vaikust ning just sel hetkel ei suutnud ma enam puuksu kinni hoida. Õhk läks palju raskemaks ning kõik vestlejad üritasid oma muiet varjata.

Koolihädad ehk Ood koolirõõmule – toidule

kähku jooksen söökla poole koolitrepist alla
kõht on läinud väga tühjaks, tossupaelad valla
olen istund mitu tundi, oodand seda hetke
torman nii, et kõigist jõuaks järjekorras ette

nagu Tammes ikka tavaks, sammud väledad ja pikad
kiireim jooksjä istub lõpuks ikka
järjekorras
lõputus
kõige kõige taga

„riis või tatar?“ kuulen küsib tädi leti taga
„ikka tatar, muud ei taha!“ vastan püsivalts
leivakorvist valin
teiste leivaliste salgast
riisiplaadi krõbedat

kõht see väga pikalt tegi korr korr korr
suul nüüd lasen aina käia amps lürp lorr

kõht
saigi
täis

õnneks ei pea nõusid viies iial kaua ootama
magu punnis, suured tänud
mis see kell on?
juba hiljaks jäämas olen tundi
jook-su-ga!